

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะได้สรุปเรื่องราวในวิทยานิพนธ์ทั้งหมด อันได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขป ผลการวิจัยที่สำคัญ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยขั้นต่อไป และประโยชน์ในทางประยุกต์ ของผลวิจัยที่ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจว่าศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ในเขตการศึกษา 4 มีความเห็นว่าแนวความคิดใหม่ ๆ ที่เสนอไปนั้นเรื่องใด มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นของตนมากน้อยเพียงไร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ ว่าคล้อยตามกันหรือขัดแย้งกันในเรื่องใด
3. เพื่อสำรวจว่าภายในกลุ่มศึกษานิเทศก์และภายในกลุ่มครูใหญ่ มีความคิดเห็นคล้อยตามกันหรือขัดแย้งกันในเรื่องใดบ้าง
4. เพื่อสำรวจความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ เห็นว่าเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นของตน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สมมติฐานของการวิจัย

- 1.1 ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ในเขตการศึกษา 4 มีความคิดเห็นต่อแนวความคิดต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

1.2 ความคิดเห็นภายในกลุ่มศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน

1.3 ความคิดเห็นภายในกลุ่มครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัดทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 4 .ศึกษานิเทศก์ ประจำสำนักงานศึกษาธิการเขต 4 และครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตอนปลายที่มีประถมศึกษาคอนครวมอยู่ด้วย จำนวนแบบสำรวจที่ได้รับ คืนมาใช้ในการวิจัยมีจำนวน 219 ฉบับ เป็นของศึกษานิเทศก์ 36 ฉบับ ของครูใหญ่ 183 ฉบับ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจความคิดเห็น (Opinionnaires) ซึ่งสร้างขึ้นเป็นทำนองเดียวกับแบบสอบถาม โดยรวบรวมจากข้อเสนอแนะใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร ประถมศึกษา จากเอกสารต่าง ๆ จากรายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษาและขอคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน หลังจากนั้นได้นำไปทดสอบเพื่อวิเคราะห์ห่อ่านาจำแนกเป็นรายชื่อ และ คัดเลือกมาใช้เป็นแบบสำรวจฉบับจริง 60 ข้อ แบ่งเป็นความมุ่งหมาย 16 ข้อ เนื้อหาวิชา 19 ข้อ วิธีจัดการเรียนการสอนและการนำ หลักสูตรไปใช้ 16 ข้อ และวิธีจัดการวัดผลและประเมินผล 9 ข้อ นอกจากนั้นยังได้สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ได้ทั้ง 4 องค์ประกอบคือ ทางด้านความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา วิธีจัดการ เรียนการสอน ฯ และวิธีประเมินผล ส่วนในตอนแรกของแบบสำรวจ ได้สอบถามรายละเอียดบางประการเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ จังหวัดที่ ทำงานและวุฒิทางการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล และทำความเข้าใจกับข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้นำแบบสำรวจไปขอ ความช่วยเหลือ จากหน่วยศึกษานิเทศจังหวัดต่าง ๆ ให้ช่วยตอบและช่วยส่งแบบสำรวจถึงครูใหญ่ โรงเรียนต่าง ๆ ตามที่ได้พิมพ์รายชื่อไว้แล้ว ส่วนการส่งคืนแบบสำรวจนั้น ผู้ตอบแต่ละคนเป็นผู้ส่งคืนผู้วิจัยเอง โดยสอดซองปิดดวงตราไปรษณียากร และเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัยไว้เรียบร้อย ภายในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2518 ได้รับแบบสำรวจคืนจากศึกษานิเทศก์ 36 ฉบับ (90 %) ครูใหญ่ 183 ฉบับ (65 %) รวม 219 ฉบับ (68 %) เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้ประชากรทั้งหมด เป็นกลุ่มประชากร โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จึงถือได้ว่ามีจำนวนประชากรมาก เพียงพอแก่การวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากประชากรที่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรีมีเพียง 23 คน เห็นว่าจำนวนไม่มากนัก จึงไม่ได้แบ่ง ศึกษาข้อมูลตามวุฒิทางการศึกษา แต่แบ่งกลุ่มด้วยคุณสมบัติประการเดียว คือ ตำแหน่ง ได้แก่กลุ่มตำแหน่งศึกษานิเทศก์และกลุ่มตำแหน่งครูใหญ่ การ วิเคราะห์ข้อมูลทำเป็น 5 วิธีคือ

1. วิเคราะห์คะแนนรวมด้วย t-test
2. วิเคราะห์คะแนนรายองค์ประกอบด้วย t-test
3. วิเคราะห์คะแนนรายข้อด้วย t-test
4. วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยวิธีของ Spearman's rank-difference correlation
5. วิเคราะห์ความคิดเห็นภายในกลุ่มด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

สรุปผลของการวิจัย

1. รายละเอียดบางประการของกลุ่มประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 4 จำนวน 4 คน ศึกษานิเทศก์จังหวัดภูเก็ต 7 คน จังหวัดตรัง 5 คน จังหวัดกระบี่ 9 คน จังหวัดพังงา 7 คน และจังหวัดระนอง 4 คน ครูใหญ่จังหวัดภูเก็ต 30 คน จังหวัดตรัง 74 คน จังหวัดกระบี่ 26 คน จังหวัดพังงา 33 คน และจังหวัดระนอง 20 คน รวมศึกษานิเทศก์ 36 คน ครูใหญ่ 183 คน

จำแนกกลุ่มประชากรตามวุฒิได้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป 14 คน (38.89 %) ต่ำกว่าปริญญาตรี 19 คน (52.78 %) ไม่ระบุวุฒิ 3 คน (8.33 %) ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป 9 คน (4.92 %) ต่ำกว่าปริญญาตรี 159 คน (86.88 %) ไม่ระบุวุฒิ 15 คน (8.20 %)

2. ผลการวิเคราะห์คะแนนรวม คะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 237.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 24.22 เฉพาะกลุ่มศึกษานิเทศก์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 234.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 22.69 ส่วนกลุ่มครูใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 238.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 24.18 แสดงว่ากลุ่มครูใหญ่ให้การยอมรับหรือให้ความสำคัญแก่แนวความคิดทั้งหมดสูงกว่ากลุ่มศึกษานิเทศก์ แต่ความคิดเห็นของครูใหญ่มีความกระจายหรือมีความขัดแย้งกันเองมากกว่ากลุ่มศึกษานิเทศก์ แต่จากการนำค่าทางสถิติ ของทั้งสองกลุ่มไปทำ t-test ปรากฏว่า ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลการวิเคราะห์คะแนนรายองค์ประกอบ จากการทดสอบโดยใช้ t-test ของคะแนนรายองค์ประกอบ ระหว่างกลุ่มศึกษานิเทศก์

และกลุ่มครูใหญ่ ปรากฏว่าความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4. ผลการวิเคราะห์คะแนนรายข้อ ในจำนวนแบบสำรวจ 60 ข้อ มีข้อที่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน จำนวน 45 ข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 15 ข้อ นอกจากนั้นความคิดเห็นภายในกลุ่มศึกษานิเทศก์ตามสมมติฐานข้อที่ 2 มีความขัดแย้งกันเอง 5 ข้อ ส่วนความคิดเห็นภายในกลุ่มครูใหญ่ตามสมมติฐานข้อที่ 3 มีความขัดแย้งกันเอง 6 ข้อ

ความคิดเห็นขัดแย้งดังกล่าวนี้ บางข้อขัดแย้งกันทั้งระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มควมมีอยู่ 7 ข้อ ได้แก่ข้อ 6 , 41, 42, 43 , 44 , 56 และ 60

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลำดับที่ในแต่ละองค์ประกอบ จากการนำลำดับที่ของคะแนนเฉลี่ยของศึกษานิเทศก์และครูใหญ่มาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์กันตามวิธีของ Spearman's rank difference Correlation ปรากฏผลดังนี้

ลำดับที่ของคะแนนเฉลี่ยของศึกษานิเทศก์กับลำดับที่ของคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่ในค่านความมุ่งหมายมีความสัมพันธ์กันโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในค่านเนื้อหาวิชา มีความสัมพันธ์กันโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในค่านวิธีการเรียนการสอนและกา นำหลักสูตรไปใช้ มีความสัมพันธ์กันโดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และในค่านวิธีวัดผลและประเมินผล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ในแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง

ข้อที่ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่มีความคิดเห็นขัดแย้งกัน

ก. ในด้านความมุ่งหมาย

ข้อ 4 ให้อำนาจคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อ 6 ให้ความสำคัญที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและรู้จักช่องทางที่จะประกอบอาชีพ ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อ 9 ให้อำนาจแหล่งวิทยาการและบริการที่รู้จักดีให้แก่ประชาชน ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อ 12 ให้อำนาจสร้างความยุติธรรมในสังคม ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อ 13 ให้อำนาจร่วมมือกันจัดการเอาโรคเอาเปรียบในสังคม ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อ 16 ให้ความสำคัญความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทย ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. ในด้านเนื้อหาวิชา

ขอ 23 การพัฒนาชุมชน ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ขอ 24 การปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนภูมิภาค ครูใหญ่เห็น
ด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
และประเทศอื่น ๆ ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .05

ค. ในด้านวิธีจัดการเรียนการสอนและการนำหลักสูตรไปใช้

ขอ 36 นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการเตรียมการเรียนการสอน
ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอ 41 ในการจัดการการสอน ควรลดจำนวนชั่วโมงที่นักเรียน
ต้องเรียนกับครูและเพิ่มจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนจะเรียนด้วยตนเองได้
ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยมากกว่าครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอ 42 การแบ่งภาคเรียนและการกำหนดเวลาเรียนประจำวัน
ประจำสัปดาห์ ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้ตรงกันทุกแห่ง แต่ควรกำหนด
ให้ตรงกับความเป็นจริงของแต่ละชุมชน ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอ 44 ในรอบปีหนึ่ง โรงเรียนควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า
200 วัน ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยมากกว่าครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอ 46 ควรเน้นความรู้ที่นักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
มากกว่าความรู้ที่จะใช้ในการศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยมากกว่า
ครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ง. ในด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ 60 ควรเลิกการสอบรวมในชั้นตัวประโยคและชั้นอื่น ๆ แล้วอนุญาตให้โรงเรียนจัดการสอบได้เอง แต่ใช้วิธีรักษาคุณภาพการศึกษาโดยวิธีอื่นแทน ศึกษานิเทศก์เห็นด้วยมากกว่าครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อที่กลุ่มศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นขัดแย้งกันเกินกว่าเกณฑ์ปกติ

ก. ในด้านความมุ่งหมาย

ข้อ 6 ให้มีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและรู้จักของทางที่จะประกอบอาชีพ ศึกษานิเทศก์ประมาณ 67 % เห็นด้วยมาก 22 % เห็นด้วยปานกลาง และ 11 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07

ข้อ 14 ให้รู้จักวิธีที่จะปรับปรุงท้องถิ่นของตนให้ดีขึ้น ศึกษานิเทศก์ประมาณ 69 % เห็นด้วยมาก 25 % เห็นด้วยปานกลาง 6 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04

ข. ในด้านเนื้อหาวิชา

ไม่มีข้อที่ขัดแย้งกันมาก

ค. ในด้านวิธีการเรียนการสอนและการนำหลักสูตรไปใช้

ข้อ 42 การแบ่งภาคเรียนและการกำหนดเวลาเรียนประจำวันประจำสัปดาห์ ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้ตรงกันทุกแห่ง แต่ควรกำหนดให้ตรงกับความเป็นของแต่ละชุมชน ศึกษานิเทศก์ประมาณ 69 % เห็นด้วยมาก

ประมาณ 8 % เห็นด้วยปานกลาง ประมาณ 23 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.40

ข้อ 43 อายุของเด็กแรกเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ไม่จำเป็น ต้องกำหนดไว้ตายตัว แต่ควรมียืดหยุ่นได้ระหว่างอายุ 6 - 8 ปี ศึกษา นิเทศก์ประมาณ 72 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 17 % เห็นด้วย ปานกลาง ประมาณ 11 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.10

ง. ในด้านวิธีการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ 56 ในการพิจารณาเลื่อนชั้นนักเรียน ควรถือว่าปริมาณ เนื้อหาวิชาที่เรียนสำคัญกว่าจำนวนเวลาเรียน ผู้ที่เรียนรู้อย่างครบตามกำหนด ในหลักสูตร แม้มีเวลาเรียนน้อย ก็ควรเลื่อนชั้นได้ ศึกษานิเทศก์ ประมาณ 56 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 31 % เห็นด้วยปานกลาง ประมาณ 13 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10

ข้อที่กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นขัดแย้งกันเกินกว่าเกณฑ์ปกติ

ก. ในด้านความมุ่งหมาย

ไม่มีข้อที่ขัดแย้งกันมาก

ข. ในด้านเนื้อหาวิชา

ไม่มีข้อที่ขัดแย้งกันมาก

ค. ในด้านวิธีการเรียนการสอนและการนำหลักสูตรไปใช้

ข้อ 41 ในการจัดการการสอนควรลดจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนต้องเรียนกับครู และเพิ่มจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนจะเรียนด้วยตนเองได้ ครูใหญ่ประมาณ 31 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 45 % เห็นด้วยปานกลาง ประมาณ 24 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06

ข้อ 42 การแบ่งภาคเรียนและการกำหนดเวลาเรียนประจำวันประจำสัปดาห์ ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้ตรงกันทุกแห่ง แต่ควรกำหนดให้ตรงกับความเป็นจริงของแต่ละชุมชน ครูใหญ่ประมาณ 77 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 13 % เห็นด้วยปานกลาง ประมาณ 10 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17

ข้อ 43 อายุของเด็กแรกเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ตายตัว แต่ควรยืดหยุ่นได้ระหว่างอายุ 6 - 8 ปี ครูใหญ่ประมาณ 74 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 15 % เห็นด้วยปานกลาง ประมาณ 11 % เห็นด้วยน้อย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.12

ข้อ 44 ในรอบปีหนึ่ง โรงเรียนควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 200 วัน ครูใหญ่ประมาณ 70 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 21 % เห็นด้วยปานกลาง ประมาณ 9 % เห็นด้วยน้อย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06

ง. ในด้านวิธีการจัดการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ 56 ในการพิจารณาเลื่อนชั้นนักเรียน ควรถือว่าปริมาณเนื้อหาวิชาที่เรียนสำคัญกว่าจำนวนเวลาเรียน ผู้ที่เรียนรู้อย่างครบตามกำหนดในหลักสูตร แม้มีเวลาเรียนน้อย ก็ควรเลื่อนชั้นได้ ครูใหญ่ประมาณ 64 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 23 % เห็นด้วยปานกลาง ประมาณ 13 % เห็นด้วยน้อย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09

ข้อ 60 ควรเลิกการสอบรวมในชั้นตัวประโยคและชั้นอื่น ๆ แล้ว
อนุญาตให้โรงเรียนจัดการสอบไ้เอง แต่ใช้วิธีรักษาคุณภาพการศึกษาโดย
วิธีอื่นแทน ครูใหญ่ ประมาณ 71 % เห็นด้วยมาก ประมาณ 17 % เห็นด้วย
ปานกลาง ประมาณ 12 % เห็นด้วยน้อย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 1.12

ข้อที่มีคะแนนสูงในแต่ละองค์ประกอบ (20 % แรกของแต่ละองค์ประกอบ)

ก. ในด้านความมุ่งหมาย (3 ข้อ)

ข้อ 5 ให้เข้าใจถึงความสำคัญของครอบครัวและบทบาทของคนต่อ
ครอบครัว มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 1 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 2
ครูใหญ่ให้อันดับที่ 1

ข้อ 3 ให้เข้าใจสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเอง มีคะแนน
เฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 2 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 1 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 2

ข้อที่ 8 ให้อำนาจความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น
มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 3 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 3 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 3

ข. ในด้านเนื้อหาวิชา (4 ข้อ)

ข้อ 17 การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและชุมชน มีคะแนนเฉลี่ย
สูงเป็นอันดับที่ 1 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 1 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 1

ข้อ 35 ขาวและเหตุการณ์ปัจจุบัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ
ที่ 2 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 6 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 2

ข้อ 29 วิธีศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ
ที่ 3 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 2 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 3

ข้อ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ย
สูงเป็นอันดับที่ 4 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 3 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 4

ค. ในด้านวิธีจัดการเรียนการสอนและการนำหลักสูตรไปใช้ (3 ข้อ)

ข้อ 38 ควรสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ
แม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของครู มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็น
อันดับที่ 1 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 2 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 1

ข้อ 45 ควรจัดวิชาที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพให้ มี อัตราส่วน
มากพอที่นักเรียนจะนำไปประกอบอาชีพได้ มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ
ที่ 2 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 5 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 2

ข้อ 37 ควรจัดกิจกรรมการเรียนให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
มากกว่าแข่งขันกัน มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 3 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับ
ที่ 6 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 3

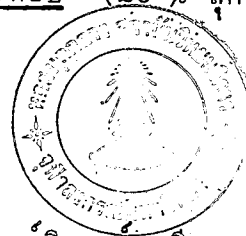
ง. ในด้านวิธีจัดการวัดผลและประเมินผลการศึกษา (2 ข้อ)

ข้อ 52 ในการวัดผล ควรเน้นให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของ
ตนเอง มากกว่าเปรียบเทียบกับคนอื่น มีคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 1
ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 1 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 1

ข้อ 57 ไม่ควรกำหนดจำนวนครั้งของการวัดผลไว้ตายตัว แต่
ควรให้ครูวัดผลการเรียนเป็นระยะ ๆ เมื่อเรียนจบบทเรียนแต่ละขั้นตอน มี
คะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 2 ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 4 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 2

ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยค่าในแต่ละองค์ประกอบ (20 % สุกท้ายของ
แต่ละองค์ประกอบ)

ก. ในด้านความมุ่งหมาย (3 ข้อ)

ข้อ 2 ให้มีความสามารถในทางวิพากษ์วิจารณ์ มีคะแนนเฉลี่ย
เป็นอันดับที่ 14 ศึกษาพิเศษให้อันดับที่ 13 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 16.

ข้อ 15 ให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศ
เพื่อนบ้าน มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 15 ศึกษาพิเศษให้อันดับที่ 15 ครูใหญ่
ให้อันดับที่ 14

ข้อ 16 ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศที่มีความสัมพันธ์
กับประเทศไทย มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 16 ศึกษาพิเศษให้อันดับที่ 16
ครูใหญ่ให้อันดับที่ 15

ข. ในด้านเนื้อหาวิชา (4 ข้อ)

ข้อ 27 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการค้าขาย มีคะแนนเฉลี่ยเป็น
อันดับที่ 16 ศึกษาพิเศษให้อันดับที่ 16 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 16

ข้อ 22 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว มีคะแนน
เฉลี่ยเป็นอันดับที่ 17 ศึกษาพิเศษให้อันดับที่ 18 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 17

ข้อ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและ
ประเทศอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 18 ศึกษาพิเศษให้อันดับที่ 19
ครูใหญ่ให้อันดับที่ 18

ข้อ 26 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสหกรณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเป็น
อันดับที่ 19 ศึกษาพิเศษให้อันดับที่ 17 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 19

ค. ในคำวินิจฉัยการเรียนการสอนและการนำหลักสูตรไปใช้ (3 ข้อ)

ข้อ 47 นักเรียนควรมีโอกาสออกไปฝึกงานภาคปฏิบัติตามสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นจริง ๆ มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 14 ศึกษาในเทศก์ให้อันดับที่ 13 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 15

ข้อ 36 นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการเตรียมการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 15 ศึกษาในเทศก์ให้อันดับที่ 16 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 14

ข้อ 41 ในการจัดการการสอน ควรลดจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนต้องเรียนกับครูและเพิ่มจำนวนชั่วโมง ที่นักเรียนจะเรียนด้วยตนเองได้ มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 16 ศึกษาในเทศก์ให้อันดับที่ 15 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 16

ง. ในคำวินิจฉัยการวัดผลและประเมินผลการศึกษา (2 ข้อ)

ข้อ 59 การเลื่อนชั้นนักเรียนที่เรียนวิชาควรพิจารณาพัฒนาการด้านอื่นประกอบด้วย แทนที่จะถือตามคะแนนจากการวัดผลทางการเรียนเพียงอย่างเดียว มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 8 ศึกษาในเทศก์ให้อันดับที่ 7 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 8

ข้อ 56 ในการพิจารณาเลื่อนชั้นนักเรียน ควรถือว่าปริมาณเนื้อหาวิชาที่เรียนมีความสำคัญกว่าจำนวนเวลาเรียน ผู้ที่เรียนรู้อย่างดีตามกำหนดในหลักสูตร แม้มีเวลาเรียนน้อยก็ควรเลื่อน ชั้นได้ มีคะแนนเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 9 ศึกษาในเทศก์ให้อันดับที่ 9 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 9 เช่นเดียวกัน

อภิปรายผลของการวิจัย

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ และครูใหญ่ที่มีต่อองค์ประกอบทั้ง 4 ของหลักสูตรและเกี่ยวกับการสอนวิชา อาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นไปดังต่อไปนี้คือ

1. ในด้านความมุ่งหมายของการศึกษา ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ ต้องการให้เน้นความสำคัญของครอบครัว การเข้าใจสภาพความเป็นจริง เกี่ยวกับตนเอง การนำความรู้ไปปรับปรุงการดำรงชีวิต การสร้างความ ยุติธรรมในสังคม การรู้จักการเอาใจเขามาเปรียบในสังคม การปรับปรุง ทองถิ่นและการประกอบอาชีพ แสดงว่าศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ต้องการให้ เน้นหนักความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตใกล้ตัวเด็ก ภายในท้องถิ่นเป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องที่ห่างไกลตัวเด็กออกไปให้ลดความ สำคัญลงไปตามลำดับ

2. ในด้านเนื้อหาวิชา ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ให้ความสำคัญ แก่เรื่องใกล้ตัวเด็กมากกว่าเรื่องห่างไกลตัวเด็กเช่นเดียวกัน เช่นต้องการ ให้เน้นบทบาทของคนครอบครัวและชุมชน ชาวและเหตุการณ์ปัจจุบัน วิธีศึกษาความรู้ของตนเอง การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมของตน และการรู้จักแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพ จึงเห็นได้ว่า ความคิดเห็น ที่มีต่อความมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา มีความสอดคล้องกันมาก และมีความ คงเส้นคงวากล่าวคือ เมื่อให้ความสำคัญแก่เรื่องใดในด้านความมุ่งหมาย ก็ให้ความสำคัญแก่เรื่องนั้นในด้านเนื้อหาวิชาอีกด้วย

3. ในด้านการจัดการเรียนการสอน ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ส่งเสริม การเรียนการสอนแบบใช้เหตุผล (Rational model) มากที่สุด

ดังจะเห็นได้จากการสนับสนุนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันมากกว่าแข่งขันกัน และการให้ ครูและนักเรียนได้เรียนรู้จากกันและกัน ส่วนวิธีสอนแบบค้นพบด้วยตนเอง (Discovery Learning model) นั้น ได้รับการยอมรับน้อยกว่า วิธีสอนแบบควบคุมพฤติกรรม (Behavior Control model) ดังจะเห็น ได้ว่าแนวความคิดที่จะเพิ่มเวลาให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง (Independent Study) ได้รับการยอมรับน้อยที่สุด ลำดับของการยอมรับ จึง ได้แก่ การสอนแบบใช้เหตุผล แบบควบคุมพฤติกรรม และแบบค้นพบด้วย ตนเองตามลำดับ

4. ในก้านการวัดผล ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ยังให้ความสำคัญ แก่การสอบอยู่มาก แต่ต้องการให้เน้นการวัดความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล โดยไม่เปรียบเทียบกับผู้อื่น และผู้ที่ควรวัดผลคือครูผู้สอนและเด็ก ส่วนการ เลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติหรือโดยวิธีใดก็ตามที่ลดความสำคัญของการสอบนั้น ผู้ตอบยังไม่ค่อยยอมรับ สำหรับปัญหาเรื่องการยกเลิกข้อสอบรวมในชั้นต่าง ๆ นั้น คำตอบอยู่ในระดับกลาง ๆ แต่ตอนข้างต่ำ และศึกษานิเทศก์เห็นด้วย มากกว่าครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าความคิดเห็นขัดแย้งกันอยู่ และเมื่อ พิจารณาจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแล้ว เห็นว่าบางคนเสนอให้กลุ่มโรงเรียน เป็นผู้สอบในชั้นตัวประโยค แสดงว่าผู้ตอบยังไม่ค่อยเห็นด้วยกับการยกเลิก ข้อสอบรวมหรือข้อสอบกลาง

5. ในก้านการสอนวิชาอาชีพนั้น สรุปได้ว่าศึกษานิเทศก์และ ครูใหญ่สนับสนุนให้มีการสอนวิชาอาชีพในชั้นประถมศึกษาด้วย ดังจะเห็นได้จาก คำตอบในข้อ 6 , 31 , 45 และ 55 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 6 ให้มีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและรู้จักช่องทางที่จะประกอบอาชีพ

ข้อนี้ได้รับความสำคัญเป็นอันดับที่ 7 ใน 16 ข้อ ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 8 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 6 ครูใหญ่เห็นด้วยมากกว่าศึกษานิเทศก์อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อ 31 ปัญหาและวิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

ข้อนี้ได้รับความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 ใน 19 ข้อ ศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ให้อันดับที่ 5 เช่นเดียวกัน ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ข้อ 45 ควรจัดวิชาที่จะส่งเสริมการประกอบอาชีพให้มีอัตราส่วนมากพอที่นักเรียนจะนำไปประกอบอาชีพได้

ข้อนี้ได้รับความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ใน 16 ข้อ ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 5 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 2 ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ข้อ 55 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนนำผลงานที่ทำจริงที่บ้านมาแสดงเป็นผลการเรียนไ้ด้วย

ข้อนี้ได้รับความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 ใน 9 ข้อ ศึกษานิเทศก์ให้อันดับที่ 7 ครูใหญ่ให้อันดับที่ 3 ความคิดเห็นระหว่างกลุ่มไม่แตกต่างกัน

จึงเห็นได้ว่าทุกข้อมีความสำคัญในระดับสูงและระดับกลาง และครูใหญ่ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากกว่ามีความโน้มเอียงไปในทางเห็นด้วยมากกว่าและเมื่อนำข้อเสนอนี้เพิ่มเติมมาพิจารณาประกอบด้วยแล้วเห็นได้ชัดว่าการสอนวิชาอาชีพในชั้นประถมศึกษาโดยเฉพาะประถมศึกษาตอนปลาย ได้รับการยอมรับจากศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ในเขตการศึกษา 4

ขอเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยนี้ สรุปได้ว่าศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ต้องการให้หลักสูตรเกี่ยวข้องกับเรื่องใกล้ตัวนักเรียน มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตในท้องถิ่นและช่วยให้ความรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นสิ่งสำคัญ

การที่จะจัดหลักสูตรให้มีลักษณะดังกล่าวได้ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและการกระทำของผู้ใช้หลักสูตรด้วย เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่แท้จริง อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ใช้หลักสูตรนั่นเอง

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดโรงเรียน อาจดูเป็นเรื่องน่ารำคาญในสายตาของคนบางคน แต่ในยุคที่ประชาชนตื่นตัวเรียกร้องสิทธิของตนอยู่นี้ บุคคลในวงการศึกษาและครูไม่อาจจัดการศึกษาและการสอนตามความคิดเห็นของตนฝ่ายเดียวต่อไปได้ เพราะการกระทำเช่นนั้นเป็นการขัดกับหลักการที่ว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน ซึ่งประชาชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดความมุ่งหมายของโรงเรียน และเสนอแนะเนื้อหาวิชาที่ควรเรียนได้เป็นบางส่วน รวมทั้งให้ประชาชนที่มีความรู้ความชำนาญบางอย่าง ได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ความชำนาญของตนให้แก่เด็กนักเรียนได้อีกด้วย

นอกจากนั้น เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนแต่ละแห่ง ย่อมไม่อาจหาได้อย่างเพียงพอและสมบูรณ์จากแบบเรียนโดยทั่วไป ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงควรมีการศึกษาสภาพของชุมชนจากชุมชนโดยตรง โดยอาศัยการสำรวจสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนในคาน การประกอบอาชีพ การศึกษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลป วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ

สภาพเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนปัญหาและความต้องการของชุมชนนั้น เพื่อ
จะได้นำข้อมูลที่สำรวจได้นี้ มาใช้ในการเรียนการสอน และงานดั่งกล่าวนี้
ควรรีให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมด้วย

2. การวิจัยนี้ยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เพราะความคิดเห็นที่ได้รับ
ยังจำกัดอยู่เฉพาะความคิดเห็นของบุคคล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มศึกษานิเทศก์
และกลุ่มครูใหญ่ จึงควรมีการสำรวจความคิดเห็นของประชากรกลุ่มอื่น ๆ
ด้วย เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่
ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นทุกระดับ
นอกจากนั้นควรสำรวจความคิดเห็นแยกเป็นรายจังหวัด รายอำเภอ ราย
กลุ่มโรงเรียนและรายโรงเรียน เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นที่เฉพาะเจาะจง
ลงไปอีก อันจะเป็นการสะดวกแก่การนำผลการสำรวจไปปฏิบัติเป็นแห่ง ๆ ไป

3. ขยายขอบเขตการสำรวจทำนองนี้ในเขตการศึกษาอื่น ๆ ต่อไป
ด้วย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย